

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.		Egy évre . . . 16 kor. — fill.	
Fél évre . . . 5		Fél évre . . . 8	
Negyed évre . . . 2	50	Negyed évre . . . 4	
Egy óra . . . 1		Egy óra . . . 1	70
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábes petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többes megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Olesó pénz.

Szenzációs esemény volt készülöben a mai napra. Lázás érdeklődéssel lesték pénzügyi és kereskedői körök az Osztrák-magyar bank főtanácsa ülésének eredményét, mert mára volt tárgyalásra kitűzve a hivatalos bankráta 4 százalékról 3 és félszázalékra való leszállításának kérdése.

A leszállítás, bár majdnem biztosra volt vehető az előjelek után, nem következett be. A főtanács az utolsó pillanatban meggondolta a dolgot s még vár, mielőtt e döntő lépésre elhatározná magát. Hiszen nagyon természetes is a főtanács habozása, mert a banknak fennállása óta (86 év előtt, 1816-ban alapítottot „priv. oesterr. Nationalbank“ czim alatt) 4 százaléknál alacsonyabb hivatalos kamatlába még nem volt. Első eset lett volna tehát a bank, de a monarchia történetében is a 3 és fél százalékos kamatláb inaugurálása s aki tudja, mily hordereje van az ily kamatláb leszállításának, az éppenséggel nem fog csodálkozni a bankvezetőség habozásán.

Még várni fognak s ha a szertelen pénzbőség, a kamatláb csökkenő irányzata tovább is úgy fog tartani,

mint hetek óta, akkor nem fognak még sem kitérhetni a leszállítás elől, kényszerülve lesznek erre az általános viszonyok, de jól felfogott érdeküknél fogva is, mert a privátdiscont alacsony voltánál fogva a bank már alig képes váltóanyagot kapni, míg az adómentes bankjegytartalék bőségtől duzzad.

Hogy bankunk le fogja szállítani a kamatlábot, azt valószínűvé tette az a körülmény, hogy a németbirodalmi jegybank néhány nap előtt, az angol bank pedig tegnap szállította le 4 százalékról 3 és félszázalékra. A magán kamatláb Londonban 2 és hétényolcad százalék, Berlinben 2 százalék, Bécsben és Budapesten elsőrangú váltókért 2 és $\frac{3}{4}$ —3%, az Osztrák-magyar bank pedig nyílt piacon 3 $\frac{1}{4}$ %-on keresi a váltókat s bizony a kínálkozó anyag korántsem képes csillapítani a bank étvágyát.

Valóban meglepő a fordulat. A néhány éven át tartott európaszerte uralkodott kedvetlenség mindinkább fokozódott a nyomott üzleti viszonyok, a tőkének a transvaali és kínai háborús bonyodalmak folytán történt elrejtőzése s azon körülménynél fogva, mert a német ipar hallatlan fellendülése rengeteg tőkétet absorbeált. —

Ezekhez járult még néhány gyengetermés és alacsony gabonaárak, valamint egyéb általunk kifürkészhetetlen körülmények. Mindezek természetszerűleg maguk után vonták a tőke visszahuzódását, a pénz feszültségét s a kamatláb felcsigázottságát.

A vállalkozási kedv minden terén megszűnt, a tőzsdék kihaltak, a legjobb értékpapírok rohamosan estek s azelőtt sohasem képzelt áron jegyeztettek. Mennyi existencia ment tönkre, mennyi vagyon semmisült meg! Most talán végre kedvezőbb fordulat előtt állunk. Talán — mondom — mert vérmes reményekkel ne áltassuk magunkat, mivel bizony a mai pénzbőség nálunk főleg annak tulajdonítható, hogy a vállalkozási kedv pang, a tőke még mindig irtózik kereskedelmi és ipar vállalatoktól, a melyeken a multban — sajnos — annyi veszteséget szenvedett.

De minthogy a tőke valamelyes elhelyezést mégis keres s már napvilágra mer bukkanni, első sorban a befektetési papírokra; állami járadékok és záloglevelekre veti magát s hogy minő hatással van ez az árfolyamokra, itt közlök mutatványul egy kis összeállítást:

Anti tánczos idők.

Munc est bibendum, nunc pede libero pulsanda tellus . . . Most ígyünk, most rugjuk a port! Így hangzik sujtásos fordításban a jó öreg Horatius Flaccus sora, amelyet farsang idején oly örömet emlegettek, akik képesek voltak a klasszikusokból minden alkalomra idézetet kiböngészni. Aki nem volt deákos ember, annak is kifutotta a tudománya annyira, amennyire, mert idézte Berzsenyinek, Vörösmartynak, Arany Jánosnak a magyar tánczért való rajongást lehelő verseit, vagy aki ennyire sem volt verzátus a köreográfiai tudományokban, az legalább azt kurjantotta, hogy „három a tánc!“ Avagy sokkal kényesebb, sokkal finomabb a modern világ, mintsem hogy ilyen indulatkötésekre ragadtassa magát? Musset, Heine a modern tánczokat, különösen pedig ezek sohasem detronizálható királynőjét, a keringőt énekelték meg sokgyönyörű költeményben, így pótolván ki dallal a dalt, ritmussal a ritmust, költészettel a költészetet.

Jó pedig, hogy ezek a poeta urak felvették programjukba a tánczok megénekelését, mert hova-tovább a tánczokat már csak hírükből fogjuk ismerni. Nem illik az már a modern ifjuság kedélyvilágához, hogy

tánczal farszása magát. A balba jövő ifju elfásult az aranyborjú kabult táncától, másokat az élet, a kötelesség tánczoltatja meg kegyetlenül, ambar maga az általános kapaszkodás, és csuszás-mász s is elegendő arra, hogy sziv és lélek halálra fáradjon és ne ébredjen új, ifju életre a tüzes csárdás, vagy az elandalító keringő szavára sem. Nem csodálom ezeket a beesett arcú, félig megkopaszodott, rozoga és kiélt alakokat, hogy nem vegyülnek a tánczba, hanem ott állongálnak a nagy csillár alatt és fáradt tekintettel, — unott mosolylyal szemlélik a tánczrobotot folytató bohókat. Valóban csodálatos, hogy néhány a régi jó idők testi-lelki acélját épségben megőrzött, életkedvét, vidámságát el nem pazarolt öreg uron, néhány az életnek még tavaszi virágyát taposó ifju diákon és a hálózó családokban köteles tánczoltaióul szegődött gigerlin kívül mások is igyekeznek a petrezselyem árulástól megmenteni az aggódó mamák árnyékában meg huzódó szépségeket.

— Oh, bár adnának már ki olyan rendeletet is, hogy a petrezselymet csakis a vásárcsarnokokban szabad árulni, nem pedig táncztermekben! — sóhajt egy-egy érzelgős kisasszonyka.

Hiába, ilyen rendeletok nem teremnek

a városházán. a rektáron levő petrezselymet a bájos kisasszonykáknak kell elárusítaniok!

Ügylátszik inkább, hogy a szinpadok kaptak valami olyasféle rendeletet, hogy ezentul ott végzik el az emberiségnek Terpszichore asszouynyal szemben felmerült kötelességeit. A bálókban pihennek a lábak, a modern operettek és bohózatok, sőt még a vigjátékok egy része is tele van tánczokkal, nyaktörő gimnasztikával, keces és torzmozdulatokkal. Ez így szokás Angliában és ha már csorba esett az angol fegyverek hódító hirnevén, feltartóztatás nélkül járja be a világot az ugra-bugráló angol operette, a mely igen sokszor nem is egyéb már, mint artista mutatványoknak nagy ügyességgel összeállított sorozata.

A magyar ember pedig nem tánczol, csak nézi és elnézi a tánczos szindarabokat, mintha az egyszeri keleti nagy követ adomája ujult volna fel társaséletünkben. A nagykövet ugyanis nyugodt mosolylyal szemléltette, hogy járják a csárdást a déleczeg magyarok, akkor persze még hévteljesen és daliásan

— Nem lenne kedve ekszcenziádnak próbát tenni egy kis csárdástánczozal? — kérdi tőle csábos mosolylyal egy bájos grófnő.

	mult évi leg- alacsonyabb árfolyam	mai árfolyam
4 ¹ / ₂ magyar aranyjaradék	113.—	120.—
4 ¹ / ₂ osztrák	114.—	120.25
4 ¹ / ₂ magyar kor jaradék	90.—	96.20
4 ¹ / ₂ osztrák	95.25	97.—
3 ¹ / ₂ magy.	81.—	87.—
4 ¹ / ₂ regále kötvény	99.—	102.—
1870. magy. nyet. kölcsön	150.—	182.50

Ez az árfolyam emelkedés pedig ezen papirok nagy mennyiségénél fogva sok sok millió vagyonszaporulatot jelent.

Hogy a tőke mostanság mily éhes a legjobban mutatja, hogy a napokban aláírásra kibocsajtott 300 milliónyi 3 százalékos német kölcsönre 7 milliárdot, tehát közel 25-szörös összeget jegyeztek, továbbá, hogy az osztrák bankzási kölcsön 250 millió koronájára utolsó részletére, 62 és fél millióra az osztrák konzorcium már most gyakorlati opcióját, holott erre csak később számítottak.

Valószínű, hogy a mi kormányunk is rövidesen fel fogja használni a kedvező pénzvizonyokat a beruházások költségeinek kifizetésére, továbbá a felvételére.

A záloglevelek is élenkben kerestek örvendenek, mert a budapesti nagy intézetek az új betétek kamatlábat 3 és fél százalékra szállították, ezen tőkék egy nagy része tehát záloglevelekben talál elhelyezést. — záloglevelek azonban még mindig nem értek el az őket megillető árfolyamot, a mi legjobban konstatalhatunk akkor, ha 4¹/₂ magyar regále kötvény 102 oszárfolyamát az első rendű 4¹/₂-os záloglevelek 97%—100-as árfolyamával egybevetjük.

Remélhető, hogy a pénzvizonyok

állandóan kedvező állapotá arra fogja indítani a tőkét, hogy ne csak a befektetési papirokban keressen elhelyezést, hanem kiterjeszkedjék kereskedelmi és ipari vállalatok alapítására és a meglévők fejlesztésére is és ezáltal az egészséges gazdasági átalakulás utját fogja egyengetni.

Ez minden esetben a kamatláb emelkedését fogja előidézni, de azt hiszem, jobb drágább pénzt jó üzletekhez és vállalkozásokhoz igénybe venni, mint olcsó pénzt gazdasági pangás és üzletlenség mellett igénybe venni.

Az új kamatláb a bankkamatláb kérdéséhez.

A mennyre sok tekintetben előnyös a leszállított kamatláb, annyira, hogy az új kamatláb az új betétek viszonyok között — a pénzintézetek között, főleg a vidékiek között — a hitelt előző üzemeltetivel szemben a kamatlábat a méltányosság miatt le kell számítani, de mit csinálnak a befektetők? A bpesti intézetek legalább a kamatlábat az új betétek kamatlábat fel-százalékkal, valamint a folyó számla betéteket teljességükben a vidéki intézetek alig vannak a kezesség alatt, hogy hasonlóan járjanak el, különösen a takarékbetéteket illetőleg.

Általában nyújtanak a befektetők olcsó kamattal mellett hitelek, a mai üzletlenség mellett arányig csak csekély hitelek lehetnek, aki jó, aki rossz, az a hitelekkel szemben.

Az új kamatláb azonban a feladat a felszaporodott tőkéknek kellő — némileg is jövedelmező — elhelyezéséről gondoskodni.

Fodor Gyula

Hivatalos órák.

Daczára azon kérelmemnek, hogy azok a kik a jelenlegi munka idő beosztással nincsenek, vagy megvannak elégedve gondolatainknak a netaláni változás felett szabad folyást engedjenek, senki sem szólott hozzá ezen fontos tárgyhöz. Különösen szerettem volna, ha pedagógusaink nyilatkoztak volna, kik közül igen sokat hallottam már panaszkodni a délutáni órák miatt. Sőt az angol club számos tanár tagja azzal okolja ki maradását, hogy órát kell tartania.

Horrendum dictu! Este 6 órakor órát tartani! Gázláng mellett!

Egy kis oázis még is akadt a pusztában. Jóllehet a városi adóhivatal öt derek szorgalmas adókövetője nem adott felhatalmazást, hogy hozzám intézett levelüket közöljem, de mégis megteszem, mert tetszik nekem annak férfias hangja, beösmérvé vallomása. A level így hangzik:

Tiszteltetés

Komlóssy Miklós urnak

Hejben.

A „Debreczen” hírlap 1. évi január 22-iki számában „Hivatalos órák” című közleménye hivatalunkban élenk érdeklődést keltett, annál is inkább, mert mi, (varosi adó hivatal) kik evekig élveztük a 8-2-ig tartó hivatalos órák áldásos voltát, tudjuk legjobban kimutatni a jelenlegi d. e. 9-12. és d. u. 3-6-ig tartó hivatalos órák közötti óriási különbséget. Beszéljenek a tenyék: A mi a d. e. 8-2-ig tartott hivatalos órák voltak nálunk rendszeresítve, mi adókövetők óriási jó lélekkel mondhatjuk — két embernek való munkálatainkat — sokkal könnyebben s pontosabban tudtuk végezni. — Miért? — Hivatalunkban pontosan 8 órákor megjelentünk s folyó munkálatainkat legalább 1 és fél óráig nyugodtan tudtuk végezni, mert a nagyközönség 9-10 óráig előbb csak elvetve jött hivatalunkba adóügyeinek rendezése végett; folyó munkálatunk végzésére már a reggeli órákban 1-1/2 óráig nyertünk. A nagy közönség pedig 12 óráig végezte ügyes-bajos dolgát, 12 óra után ritkán láttunk feleket, tehát 12-től 2

— Már mindünk — felel a basa — az ügyes csak fizetett tánczosokra es tánczosnőkre bizzuk, felel a nagykövet mosolyogva és tovább sajnálkozott a balga gyaurokon a kiknek más fűtynök pedig veritettek igyekszettek ugrálnak szerint.

Hat megertük már hogy mi is a mas tánczat fűtymaljuk, a helyett, hogy delezeg ifjaink atkarolnak a táncz után epedő leányka derakat és úgy megforgatják, hogy öröm legyen meg csak neznai is.

Nem tánczolnak az ifjak, mert hiszen többre már nem is vigadnak jönnék a balokba. Az ifjut számítása vezérli a tánczterembe előbb nezi meg a telekkönyvet és csak azután a tánczrendet.

A leányka szívesen mulatoznak, de hajh! nem felejtethi mekkora áldozatába került szülőiknek a cifra báliruha, a diszes mulatozás! Nem lehet ott valódi jókedv, a hol anyos anyagi gondok lépdelnek a mulatozók nyomában, nem hathat szívébe a zene andalító hangja, ha önző érdekek diszharmóniája állja utját, nem lejtethnek egymással vígan a párok, ha a szívek köze számítás rejtozik. Hév kell a csárdashoz, sejtalmes, édesbus érzés a keringőhöz; szellem és fesztelen jókedv a francia negyeshöz. — Hová lett mindez? Vele tünt el a valódi jókedv, így szűntek meg a tánczok,

gy mult el a táncz csoportok kedve, régi vidámsága.

Ne legyünk igazságtalanok a szegény Karnevál hercege iránt. Sok minden egyéb kedvetlenség halmozódott össze meg ezenkívül is, amely a régi farsang rózsaszínét eldarabolta és azt sivar szürkéséggé változtatta át. Nem tehetjük a régi letaniat, hiszen ismerjük a társadalom, az élet súlyos bajait, a nagy katasztrófákat, amelyek raneheznek viszonyainkra, szel morzsojak kedélyvilágunkat és nem engedik, hogy szárazszegett lelkünk vidáman lendüljön az öröm rózsaszínű fellegel köze.

Igaz, hogy epen a régi kedves mulatóságok, az első bál, melynek virágos kertjében nyílik ki az első szerelem virága, hogy a hajdanta a családok konyháinak és pinczéinek anyai dicsőséget szerzett fesztelen házi mulatságok és egyéb ártatlan összejövetelek kepezhetek a szomorú világban a lelkeket újjászülő örömet és vigasztalást, ennek utját álhotta már a társadalom, mert az emberket kiválasztotta a rangkorság, vagyoni gőz, a sokféle gyűlölködés és különösen a mindenfélő tornyosuló óriási igények. — Rég elmúlt már annak az ideje, hogy a leányka az egyszerű fehér ruháskajával illatos bokorajával hódította meg a gyűlelköny ifja szíveket. A Dunbar Fannyk

otthon csücsülnek, Fgy-egy bál ma már nagy súlytal nehezedik a család vagyoni merlegere és valóságos taktikai tudomány az amit az öregek, az ifjak a bál harez-játékában fejtenek ki. Ellenkezve a társasélet, rideg a farsang, nem kell a táncz senkinek sem.

A perczben azouban van, ami az embereket összehozza, vigasságukat megnemésíti. Az általános nagy nyomor enyhítésére, az ehezők, a szűkölködők részére rendezik a legtöbb vigalmat. A jótékony nagyméltóság palma-ággal kezében áll a tánczterem ajtajában és így szól:

Miok a fenyvés, ha azzal a szegényeknek szánt fillereket kevesbititek? Mit néztek le, mert különititek el egymást, hiszen mindnyájatokat jó szívetek vezérel a helyre? Mert nem mulattok szívetek szerint, hiszen halasan mosolyognak reátok a szegények és a szenvedők!

A farsang még sem oly unott, még sem oly kedvetlen, A jótékony nagyméltóság megihlette Karnevál hercege szívet és kettőn könyöröggek hozzánk az irgalom, a szeretet nevében!

(—)

óráig ismét nyertünk 2 órát, — naponta tehát folyó munkalatainkat 3—3 1/2 óra hosszat végezhetjük s a mi fődolog számadással foglalkozzunk — csendben, háborgatás nélkül: de nem is voltunk hátralekban munkalatainkkal soha! Nézzük a 9—12 és 3—6-ig tartó hivatalos órák hátrányait!

Reggel 9 órakor alig ül le az ember asztalához már a felek fent vannak a kivatalban s folyton jönnek mennek 12 óráig, ép úgy a délutáni órákban 3-tól 5-ig. Marad tehát folyó munkalataink végzésére egy rövid óra. De ez az óra milyen? Testben, lélekben össze vagyunk lörve a folytonos felekkel való érintkezés különböző kellemetlenségeitől, s nosza neked adókövető ülj neki a számolásnak! Nem megy az sehogy sem! — Meg is látszik munkánkon, mert valamennyien hátrányban vagyunk munkánkkal.

Meg egyet! és ez nagyon megszívlelendő! Mint minden számmal dolgozó hivatalnok, mi sem vagyunk mentek a tévedéstől, mert adó főkönyvünk vízszintes 54, és függőleges 16 összesen tehát 70 rovata közötti tehát ezen óriási utvesztőken, könnyen tévedhetünk. Ha számadásiakban hiba velt mit tettünk? Kipihenve a hivatalos faradalmakat 4—5 órakor feljöttünk s nagy csendben számadási hibánkat, egymásnak segítve kikerestük s helyesbítettük, mig most? ha csak éjjellel nem pótoljuk, bizony nem vagyunk kész munkánkkal soha, de soha! A kiadások megtakarítását — a mely pedig szintén igen lényeges, — nem is említjük.

Egyébként örömmel vennők t. uraságnak szives látogatását, hogy bővebben felvilágosíthassuk az itt csak dióhéjban fel- említettekről.

Kezdeményezését, mely minden tekintetben nemcsak a hivatalnokokra, de magára a hivatalra is nagyon üdvös készséggel támogatjuk nemcsak mi, de hinni merjük, hogy a hivatalnokok összesege is.

Kérjük tartson ki megindított eszméje mellett, mely hisszük, hogy célhoz vezet. (Következnek az aláírások.)

Ezek az urak már próbálták a 8-tól 2-ig tartott hivatalos órák jótéteményét. Szeretném még ha a M. Á. V. fizetveztőségének a hivatalnokai is nyilatkoznának. Továbbá a pénzügyi hivatalnokok, no meg a katonai ügyosztály, melynek a hivatalos órája szintén 8—2-ig volt akkor, mikor még a Hungária épületében székelt.

A fő pedig e változás által azon órási megtakarítás lenne, a mely fűtésben és világításban különösen a városházán, de meg más nagy intézeteknél elérhető lenne.

Komlóssy Miklós.

NAPI HIREK.

A szerkesztőségéből.

Iffjabb Móricz Pál, lapunk felelős szerkesztője elfoglaltsága miatt a lapot Löw József segédszerkesztő szerkeszti, a ki a lapért ez idő alatt felelős is.

Névtelen levelek.

A még mindig az ösmeretlenség homályába burkolódzó s kinyomozhatatlan névtelen levélírók folytatják gaz működésüket. Az utóbbi időben ismét megindult a névtelen gyalázkodó, fenyegető s zsaroló

levelek árja. Debreczen tekintélyes embereihez, előkelő úriúrihoz küldözgetik gyalázkodó fenyegető leveleiket. Zsarolni akarnak, a családi békét, nyugalmat igyekeznek megzavarni alaptalan vádakkal, rágalmakkal ezek a névtelen levélírók a társadalom rákfenei. A rendőrségnek most is jelentették a névtelen levélírók működését, de a rendőrség tehetetlen ez ügyben, nem tudja azt sem hol merre kezdje a nyomozást, mert hiszen a múltban sem ért el eredményt és így a névtelen levélírók annál nagyobb biztonsággal folytatják alávaló, gyalázatos működésüket.

Versengés az m.-szigeti szinkörért.

Több ízben tárgyaltuk már azt a versengést, mely Komjáthy János jelenleg még a debreczeni színház igazgatója és Makó Lajos a debreczeni színház jövőre direktora között támadt a felett, kié legyen már ezen a nyáron a m.-szigeti szinkör. M.-Sziget és Nyiregyháza a Debreczennel kötött egyezmény értelmében 1901. május 10-től a debreczeni szinkörülethez tartoznak, Komjáthy-nak a szerződése jun. 1-én jár le. A Makóé Debreczenben október 1-től szól, de előbb is megkezdheti működését. A kérdés az, május, illetőleg juniustól októberig Makónak vagy Komjáthy-nak van-e joga Szigeten játszani. Nyiregyházával már megegyeztek. Oda Makó megy, a vita, versengés tárgya Sziget. E felett foyt tegnap békéltető tanácskozás a városházán. A szinügyi bizottság kiküldöttei. Festetich Andor gróf a vidéki szinészet országos felügyelője, Makó, Komjáthy voltak jelen ezen az értekezleten, melyen Komlóssy Arthur főjegyző elnökölt. A tegnapi békéltető tárgyalás eredménytelen maradt. — Hogy ilyen zavaros helyzet állott elő, annak nem az igazgatók, hanem a szinügyi bizottság, illetve a tanács az oka, mert nem fordított kellő gondot annak idején a Makóval kötött szerződésre, figyelmen kívül hagyta a Nyiregyházával, Szigettel kötött egyezményt. Innen a zavar s most a szinügyi bizottság tehetetlenül áll a saját hibája következtében, mert az igazgatók közül egyik sem enged, mindegyik vitatja a maga igazát, habár valójában Makót illeti Sziget, mert az egyezmény értelmében ahogy Komjáthy Debreczenből távozik, illetőleg a mikor szerződése lejár, Makó a debreczeni szinikerület megválasztott igazgatója s így őt illeti Sziget is. Komjáthy nem enged — hiába kérlette Festetich gróf, ki a belügyminiszter nevében kárpótlást is ígért neki, ha lemond Szigetről. A békéltetés eredménytelen maradt, most azé lesz a színház, a ki nek Sziget közgyűlése oda adja. A tanács, illetve a szinügyi bizottság pedig saját hibája következtében törheti most a fejét, mit csinál Makóval, ha nem

ő kapja meg a Szigetet, a mely pedig jogosan csak őt illeti.

Az adózó közönség figyelmébe.

Vettük a következő sorokat: Felhívatnak mindazon ház és földbirtokosok, kiknek ingatlanán bekebelezett tartozásuk van, hogy az erre vonatkozó teher beváltási ívüket az általános pótdadó kivételénél figyelembe vétel céljából a városi adóügyi osztálynál 1902 évi január 31-ig saját érdekükben beadni el ne mulasszák, mert a később beérkezett beváltási ívek figyelembe vehetőek nem lesznek. A kiknek részére az ily beváltáshoz szükséges nyomtatvány kézbesítve nem lett volna, de erre igényt tartanak, a városi adóügyi irodákban — városháza I emelet 30 szám — a hol azt kitöltve beadniok kell, díjtalanul kaphatnak.

A filléregylet tevése.

A debreczeni ev. fillér-egylet 1902. évi február hó 15-én, azaz szombaton az „Arany-Bika” szálloda disztermében jótékony célra zártkörű táncvizsgálommal egybekötött THEA ESTÉLYT rendez. Belépti-díj személyenként 4 korona. Család-jegy 3 személyre 10 korona 4 személyre 12 korona. Páholy-jegy 4 korona. A páholyba lépőknek személy-jegyet is kell váltaniok. Kezdeté este 8 órakor.

Mozgalom egy erkölcsrontó darab ellen.

Az aradi színházban a múlt héten a „Vesztaszüzek” cz. darabot adták. Az aradi sajtó s azok, kik végignézték ezt a darabot, megbotránkoztak a darab erkölestelenségein. Az aradi szinügyi bizottság egyik tagja, Avarffy Ferenc szintén végig nézte a darabot s ő is annyira megbotránkozott a darab trágárságain, hogy másnap sürgős beadványt intézett a szinügyi bizottsághoz, melyben kiemeli, hogy a „Vesztaszüzek” a legnagyobb mértékben sérti, arcul-csapja a közérkölestését s a színháznak elsősorban az a feladata, hogy kulturmissziót teljesítsen. Ezen az alapon kéri a bizottságtól a darab előadásának betiltását. A szinügyi bizottság a héten tartandó ülésén tárgyalja a beadványt. Különben a Vesztaszüzek második előadásán tüntetés készült, de a rendőrség megtudta s megakadályozta a tüntetést.

Alkotmányos élet a Zion együletben.

A debreczeni Zion betegsegélyző együletben a tagok nagy érdeklődése mellett tegnap ejtették meg a tisztviselőkar, az előjáróság s az orvosok választását. Az egylet elnökévé ismét ifj. Schvarcz Vilmost választották meg, Alelnök lett Hochfelder Jakab, pénztárnok Lusztig Dezső, ellenőr Schvarcz M. L.; az előjárósági tagoknak megválasztottak: Stern József, Weisz Sándor, Kohn Lipót; betegfelügyelőkné Rosenbergs Simon, Steier Gyula, Weisz József, Glück Adof. Az egylet orvosaiul megválasztottak dr. Kenyeres Elek, dr. Rózsa Mór és Burger Péter.

A kereskedők bálja.

A farsangi szezon legfényesebb bálja volt a debreczeni kereskedőké, mely szombat este zajlott le a „Bika” szálloda pazarul felszerelt, valóságos kertté átvarázslott disztermében. A milyen fényes volt külsőleg a bál, épen olyan nagy volt a sikere is. Előkelő, diszes közönség a hölgyek fénye-

Taedorné, (Bpest), Vásári Andráse, Szücs Mihályné, Nagy Istvánné, Barna Mihályné, Horváth Jánosné, Biczó Gyuláné, Tasi Károlyné, Béresi Mihályné, Nagy Sandorné, Gyarmathy Istvánné, Nagy Józsefné, Nagy Lajosné, Bodnár Istvánné, Aytal Vinczené, Nagy Lajosné, Somogyi Imréné, özv. Somogyi Jánosné, Huszár Sandorné, Balla Mihályné. Leányok:

Teremi Juliska, Kiss Mariska, Teremi Erzsike, Nagy Juliska, Csapó Juliska, Diószegi Zsuzsika Dalmi Mariska, Kovács Juliska, Luczi Erzsike, Kozma Eszti, Kozma Róza, Bodonyi Róza, Kovács Róza, László Erzsike, Csinos Erzsike, Barna Juliska, Barna Zsuzsika, Szigeti Eszti, Tóth Erzsike, Dalmi Mariska, Szabó Zsuzsika, Birinyi Zsuzsika, Birinyi Erzsike, Deak Juliska, Mónus Eszti, Vértessy Eszti, Nagy Juliska, Dalmi Erzsike, Faragó Böske, Faragó Eszti, Szücs Eszti, Tóth Juliska, Tóth Böske, Jámor Mariska, Jámor Erzsike, Nagy Juliska, Pogári Eszti, Molnár Sárika, Daku Eszti, Böszörményi Rózsika, Erdei Katalin, Nagy Rózsika, Szilágyi Eszti, Szilágyi Erzsike, Kovács Eszti, Szücs Juliska, Balogh Juliska, Balogh Erzsike, Kovács Juliska, Szabó Erzsike, Bekéssy Zsuzsika, Kovács Rózsika, Marsaikó Rózsika, Kállay Juliska, Harsányi Juliska, Vágó Málka, Vilmányi Eszti, Sárga Rózsika, Bagdi Piroška, Szentesi Ilonka, Pethő Rózsika, Öry Böske, Nagy Mariska, Nagy Juliska, Prognér Margit, Kék Rózsika, Beke Erzsike, Bandi Mariska, Kovács Katica, Hornyák Ida, Gyarmati Erzsike, Furman Etelka, Nagy Emma, Sulyok Zsuzsika, Lénárt J., Rácz Mariska, Eklly Böske, Kovács Rózsika, Szegedi Mariska, Hegedüs Etelka, Vásári Erzsike, Szücs Erzsike, Barna Erzsike, Báressy Vilma, Nagy Etelka, Nagy Erzsike, Kun Ilonka (Bpest); Nagy Margitka, Nagy Mariska, Bodnár Margitka, Somogyi Piroška, Kustar Ilonka, Lovassy Öhlberg Jolán, Szele Vilma.

Mennyi a vagyona Debrecen városának.

Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyző befejezte nehéz és sok időt igénybe vevő nagy munkáját, a város vagyoni leltárának pontos és részletes összeállítását. A város vagyona összeállítás szerint főbb tételeiben következő:

Földbirtok	20.357,078	kor.	13	fil.
Erdőség	8.470,179	"	10	"
Épületek	10.448,598	"	58	"
Vállalatok	776,739	"	40	"
Butorzat és felszerelés	296,232	"	92	"
Közművek	490,272	"	15	"
Állat állomány	94,800	"	—	"
Anyagok és termények	525,752	"	80	"
Javadalmak	3.764,000	"	—	"
Cselekvő tőkék	6.199,644	"	60	"
Cselekvő hátralelékek	565,035	"	83	"
Készpénz	2.909	"	73	"

A város vagyona összesen 51.991,253 k. 24 f.
Ezen a teher 10.327,501 » 94 »

A város tiszta vagyona leszámítva a terheket **41.663.751 » 30 »**

1900 évi tiszta vagyona **34.706.224 » 80 »**

Vagyonszaporodás mutatkozik 6.957,526 » 50 »

Csokonai halála napja.

Ma van Csokonai halálának évfordulója, ma január 28-án. Ezt azért emeljük ki nyomatékkal, mert a legelterjedtebb kézikönyv Beöthy irodalomtör. bizonyára tévedésből jan. 20-át mondja a költő halála napjának. Ma kilenczvenhét éve sötét gyász és mély szomorúság borult egy Darabos-utcai nádfeleles kis házra és abban a legjobb anyának szerető szívére. A Csokonai kör megünnepli minden évben a költő születésnapját, illő azonban, hogy halála napján is kiszakítsuk magunkat a mindennapi élet prózai munkaköréből és szenteljünk egy néhány kegyeletos pillanatot Csokonai Vitéz Mihály dicső emlékének.

Petőfi Segesvárot.

Geőcze Sarolta, írja a Petőfi koponyára vonatkozólag, hogy édes atyja, ki 1848 ban mint tizenhat éves gyermek-honvéd vett részt Bém hadjárataiban, szintén jelen volt a vidombaki, piskii, és segesvári csatákban s ez utóbbiban muszka fogságba is esett. A csata folyama alatt látta Petőfit, a mint hajadon fővel, kigombolt ruhában menekült az üldözők elől. Részünkről ebben semmi szegyet nem látunk, különösen, ha tudjuk, hogy a vizaknai csatában hősiessége folytán nyerte meg Petőfi a harmadik osztályú érdemjelet a Bém személyes ajánlatára, kinek oldala mellett volt a négy napig tartott déva vizaknai csata alatt. — Másfélezer dzsidás elől menekülni egy fegyvertelen embernek, se nem gyávaság, se nem szegyet.

A leány becsülete.

Nápolyban a Piazza Dantén néhány nap előtt véres dráma játszódott le. Egy öreg ur rövid szóváltás után, a melyet egy századdal folytatott, revolvert rántott elő és a tisztat agyonlőtte. A katonatiszt neve gróf Delbalzo Ernő volt. A katonatiszt megszöktette Dellifranzezi vámfelügyelő leányát, de később a leány kezét annak szüleitől megkérte. Ugy látszik azonban, hogy a katonatiszt előkelő rokonai beleavatkoztak a dologba s a gróf nem tartotta meg szavát. Erre a leány bátyja, a ki mint hadnagy szolgál a hdseregben, párbajra hívta ki a csábítót, a gróf nem állt ki. Ekkor találkozott a leány apja az utcán a csábítóval. Megállította, kérdőre vonta s miután tisztába jutott vele, hogy a gróf ígéretét be nem tartja, lelőtte. A gróft a golyó szíven találta s rögtön halált okozott. Az apa önként jelentkezett a rendőrségnél.

A legnagyobb veszteség.

A nagy idők tanuinak, a szabadságharcz halhatatlan emlékezetű hőseinek nagy szolgálatot tett abból, amit földi vagyonnak lehet nevezni. Nem igen veszhetnek ők már semmit, hiszen mindent elvesztettek — **akkor!** Az ő összes vagyonuk — s van-e ennél mulhatatlanabb e világon? — a nemzetnek örökidőkre szóló hálája, meg az a babér, amivel a történelom glorifikálja a névtelen hőseket. Kincsük tehát nincs csak egy, az igazoló irás, — amely bizonyoságot tesz arról, — hogy egy-egy agg harezos vérént ontotta a szabadságért. — Ez az ő dicsőségek iskolájának az indekse. En-

nek az okmányok elvesztése bizonyára a legnagyobb veszteség annak, aki büszkeséggel vallhatja tulajdonának az igazoló levelet. Ilyen okmányt talált a napokban egy öreg honvéd s felhozta szerkesztőségünkbe: írjuk ki a dolgot, hátha jelentkezik az okmány tulajdonosa, Csizsár József 1948-49-iki honvéd huszár közvitéz. Az igazolvány megérdemli, hogy teljes szövegében idenyomascuk:

A debreczeni 1848/49-i honvédegyelet,
Igazolványa

Csizsár József részére, ki az 1848/49-i szabadságharcban mint honvédhuszár közvitéz az első huszárezredben fegyverrel védte szabadságát és a magyar szent koronai jogait.

Kelt Debreczenben, a történelmi nagy nap 40-ik évfordulóján, 1888. évi márczius hónap 15-én.

Csutak Kálmán.

elnök.
Lévay Lajos, Nagy József, főügyész,
jegyző. igazoló biz. tag.

Az okmányt tehát kellő igazolás mellett átveheti szerkesztőségünkben Csizsár József szabadságharczi közhuszár.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogut férjem elhalalozása alkalmából hozzám érkezett számos részvétnyilatkozatért fogadják küldőik hálás köszönetemet. özv. Preiser Salamonné.

A Pink-pirula ártalmas szer.

Csak nem régen adtuk hirt a külföldi gyárosok ama üzelméről, a mellyel a belügyminiszter rendeletét kijátszva, silány áruikat mégis forgalomba hozzák, s most ismét egy ilyen külföldi czég üzelméről vagyunk kénytelenek beszámolni. — Ki nem hallott még a Pink-piruláról, erről a csodás hatású szerről, mely mindenkit meggyógyít kor- és nemkülönbség nélkül széles e világon. Ezt a csodaszert Gablin és Tarsa párisi czég készíti. — Ezelőtt két esztendővel kezdtek hirdetni ezeket a pirulákat a magyar lapokban. Egy frankfurti iroda adta fel a népies hangon szövegezett hirdetéseket, a melyek felkeltették a kormány figyelmét. A csodagyógyszer azonban megvizsgálás után ártalmasnak bizonyult, a miért azok árusítását a kormány tiltotta. A czég a hirdetéseket beszüntette s a reklámnak más módjához nyult. Szerkesztett egy naptárt, a melynek "Új század naptára" a czime. Ebben a füzetben illusztrációk és adomak, nemkülönben mindenféle történetek vannak. Ha az ember olvassa őket, az elején azt hiszi, hogy valami komoly dolgot olvas. — A végén aztán kiderül, hogy a legbiztosabb szer csusz, reuma, csuzos betegségek ellen stb. a Pink pirula. Az ujszázad naptárban ilyen dolgok vannak, a melyből több millió példányt küldött szét Gablin és társa czég a boldog és boldogtalan magyarnak. A helyzet ilyen formán az, hogy a czég nem hederit a miniszter rendeletére, hanem veszi a reklámdobot és kínálja az ártalmas gyógyszert. A czég pedig tud a tilalomról s elarusítás úgy történik, hogy a rendelő egyenesen a czégtől kapja a kotyvalékot. A hatóságok eddig nem vettek tudomást minderről, pedig a naptár-reklámokat már másfél év óta küldözgetik. Ajánljuk ezt a debreczeni ipar- és kereskedelmi kamara figyelmébe s hiszszük, hogy lehetőleg oda fog hatni, hogy a Gablin és Tarsa czég ne csalja ki tovább a szegény ember pénzét ártalmas gyógy-szeréért.

Rendelet a marha levelekről.

A belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, a melyben tévesnek jelenti ki a hatóságoknak azon tapasztalt felfogását, hogy az elveszett marhalevél helyett nem állítható ki addig másolat, míg az elveszett marhalevélre vonatkozó körözvény a „Rendőri Közlöny”-ben meg nem jelent. A másolat kiállítandó a körözvény megjelenése előtt is, ha a marhalevél tulajdonos az elvesztés tényét vagy annak valószínűségét bebizonyította, de csak a bejelentéstől számított bizonyos határidő eltelté után, mely egy hónapnál rövidebb nem lehet. Hasonlóképp tévesnek jelenti ki a miniszter azon felfogást, hogy a talált (bitang) állatok nem árverezhetők el addig, a míg azok a „Rendőri Közlöny”-ben nem köröztek. — A rendelet intézkedéseivel a földművelésügyi miniszter is hozzájárult.

„Tartalékos tiszteknek és hadapródoknak”

szükséges egyenruhákat és felszereléseket előírás szerint legutóbban eszolid kivitelben készít Falkenflug és Gottlieb egyenruházati és hadi felszerelési intézete Budapest IV., Váci-utca 34. Klotild főhercegnő ö. es. és kir. Fensége palotájában. Árjegyzéket és egyéb felvilágosítást ingyen és bementve küld ezen elsőrangú és megbízható czeg.

Farsangi naptár.

- Febr. 2. Iparoskör bálja.
 Febr. 5. Jóték. nőegyl. teaestélye.
 Febr. 8. A jog. és tisztv. kör bálja a „Bika”-ban.
 Febr. 8. A Stern-fele munkások bálja a Margitban.
 Febr. 15. Filler egylet tea estélye a Bikában.

SZÍNHÁZ.**Műsor.**

Kedden, berlet „A” — Svihákok. Operette 3 felvonásban.
Szerdán, berlet „B” — Gasparone. Nagy operette 3 felvonásban.
Csütörtökön, berlet „C” — újdonságul először: A nevezetes kastély. Vigjáték 3 felvonásban
Pénteken, berlet „A” másodsor: A nevezetes király.
Szombaton, berlet „B” A páholy. Bohózat 3 felvonásban.
Vasárnap, két előadás, délután 3 órakor felhíyarákkal Szep Heléna. Operette 3 felvonásban; este berletszűnetben: Az ig mándi kis pap. Eredeti népszűnmű 3 felvonásban.

A vasárnapesti előadás.

A vasárnapi előadásokat, úgy a délutánit, mint az estelit, több ízben szová tettük már. Felhivtuk az igazgató figyelmét az előadások készületlenségére, rendezetlenségére, de úgy látjuk — eredménytelenül. Annál inkább érdemelnek tehát megrovást az olyan előadásokért, mint amilyet tegnap este is láhattunk. A „zsidó honvéd” című enekes bohózatot mutatták be a le gyatrabb előadásban. Rendezésbeli hiányok, szerep nemtudások domináltak egész este a színpadon, így azután nem is csodálkozhattunk, hogy az előadás vontatott volt, egyes szereplők épen a szerepnemtudás következtében perczekig tartó szűneteket tartottak. Az ellen is több ízben szót emeltünk, hogy tűrhetetlen a karszemélyzet viselkedése. Folyton társalognak, larmáznak s zavarják a szereplőket s a hallgatóságot is. Így volt tegnap este is. A karszemélyzet a színpalak mögött olyan vig hangulatban volt, hogy Sziklay a deák-helyig is hallható többszöri „psz” és „csend” figyelemztetésére sem maradt el a láрма. Azt sem tudjuk ki rendezte a darabot, de bárki is, az ő rovására rójuk fel azt a tűrhetetlen helyzetet, hogy teljes felőras szűnetet tartanak. Felhivjuk az igazgató figyelmét mindezekre s gondosabb előadásokat kérünk jövőben meg vasárnap is.

l. j.

IRODALOM.**A „Vasárnapi Ujság”**

január 26 iki száma 19 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Erzsébet főhercegnő esküvője” (Erzsébet főhercegnő és ferje Windisch-Graetz Ottó herceg arczképevel.) Költemények: „A venség.” Lauka Gusztávól; „Garnen Sylva dalaiból.” Luby Sandoról; „Krisztus temetése” Feszty Árpád harnas képe (képpel.) — Regénytár: „A parasztkirály.” Történeti regény. Irta Zigány Árpád (Goró Lajos eredeti rajzaival.) „Rezeda kisasszony.” Elbeszélés (képekkel.) — „A sorshuzas.” Elbeszélés. Irta Mark Twain. Angolból (képekkel.) — „Konkoly Thege Miklós” (arczképpel.) — „Az enekles haszna.” — „A nagy amerikai aczel-trust.” (Schwab Karolynak, a trust elnökének arczképevel.) — „Milyen magasan repül a madár.” — Kukány ostroma.” Paródia Murány ostromára. Irta Seress Imre (Linek Lajos rajzaival.) — „Freund Etelka zongoraművész” (arczképpel.) — „Erzsébet főhercegnő menyegzői ünnepélye és kelengyője (képekkel.) — „Farsangi képek.” (Goró Lajos rajza.) — „Az operabál.” (Wolf Karoly rajza.) „Farsangi divat” (divatképekkel.) — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy korona. „Politikai Újdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendel-

hető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre 2 korona 40 fillér.

Az Állatok Világa

ezimű hatalmas műnek 46-dik füzete került ki most a nyomtató műhelyből. Ebben a füzetben, amelyhez a kiadó czeg az arabs telivért ábrázoló fekete nyomatú műlapot csatolt, a rinoceroszról és a tapirokról van szó, a mint megkezdődik a lovakról szóló érdekes rész is. Brehm igen megkapóan írja le a rinoceroszok és tapirok életmódját, valamint azt is, hogy mily módon vadásznak rájuk. Elmondja, hogy ez állatok testét, bőrét és csontját a bennszülöttek mire használják s hogy e különféle részekből mily iparczikkeket készítenek. Ezután a löfelék ismertetésére tért át s telivérekről mond el igen figyelemre méltó érdekes dolgokat. Az Állatok világának ez a 46 dik füzete is bővelkedik a szövegrajzokban, amelyek kitűnők. A nagy munka a Légrády testvérek kiadásában jelenik meg. A már közreadott első két kötet gyönyörű és izléses kötésben 18-18 koronáért kapható, az egyes füzetek ára pedig 80 fillér. Az Állatok világa úgy a Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Váci körut 78) mint minden jobb könyvesboltban megszerezhető.

Szubvencionált szoczialisták.

(Mire fordítják az adományokat?)

A nemzetközi szoczialdemokrata párt programja világszerte revizió alatt van s az internaczióalizmus előreláthatólag már a közel jövőben kivész a párt karakterisztikonjai közül. Nainuk Magyarországon is megindult ez iránt az rkezió és a nemzetközies ellen külön propaganda szervezkedett nemzeti szoczialdemokrata név alatt. Kíméletlen ujságulakodás tamadt ebből, egyik part a másikat üti, egzisztenciális kérdésről lévén szó.

Ma aztán komoly és súlyosabb méretű csapás intéztetett a nemzetközies ellen. Egy volt pártvezéri tag több munkás aláírásával röpiratot adott ki, a képviselőház folyosóján is osztogatták s a röpiratok számadatok alapján a legkeményebb vádakkal illeti a nemzetközies pártvezéreit.

Meggyőződtem arról, — így szól a röpirat a többek között — hogy az rengeteg sok pénz, a mely a Népszavá-hoz hét-ről-hetre felelkezik az ország minden részéből, nem az eszme terjesztésére, nem a szegény, elnyomott nép felszabadítására fordítatik, hanem abból uri módon él egy csomó munkakerülő here. Nem vagytok ti, szegény munkások, azoknak a heréknek szemében egyéb, mint fejős tehén. Ti kerestek hetenkint oly csekélységet, hogy az éppen arra elég, hogy éhen ne vesszetek s a szátoktól elhuzzátok a garast, csak hogy az eszme oltárára áldzzatok.

Fekete, fehér és színes 60 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, sávos, koczkázott, mintázott damastok stb. (circa 240 különféle minőségben és 2000 különféle színben, rajzban stb.)

Menyasszony-selyem	65 krtól	— 14 frt	65 krig
Selyem-damaszt	65	— 14	65
Selyem kelmék öltönyöknek 8 frt	65	— 42	75
Selyem-foulard nyomtatással	60	— 3	65
Báli selyem	60	— 14	65
Selyem granadin	80	— 7	65

méterenként portó és vámmentesen a házhoz. Minták postafordultával. Schweizba kétszeres levélpostá.

G. Henneberg. selyem gyáros Zürich
(cs. és kir. udv. szállító.)

Henneberg-selyem

Am látjátok, kiknek áldozatok keserves garasaitokat? Grossmann Miksa fővezér ezelőtt botúsdedő kap évi 2090 koronát, Bokanyi Dezső, ezelőtt kőfaragó 2400 koronát, Izrael Jakab, ezelőtt bádigos 1440 koronát, Weltner Jakab, ezelőtt asztalos 1872 koronát, Fleischmann Andor, ezelőtt esztergályos 1040, Gerami Ernő, ezelőtt szerszemesináló 2030, Egy kisasszony (W.), a ki ír, bár nem tud jól 728; Csizmadia Sándor, ezelőtt földmives 1040 koronát.

Ezek az urak persze édes keveset dolgoznak, de van két kihordo asszony, a kik többet dolgoznak, mint ők együttvéve, a kik kapnak ezért évi 700 koronát. Ezenkívül van egy csomó here, a kik szintén a munkásillerekből elősködnek. Kürsper Jakab, ezelőtt kalapos kap évi 4800, Kiss Adolf 2400, Kiss Károly, ezelőtt szabó 1440, Teszársz Károly, ezelőtt vasöntő 1440, Matos Károly, ezelőtt szabó 1440, Pelczédor Ágoston, ezelőtt asztalos 1440, Klárik Ferencz, ezelőtt asztalos 1440 Vaukó Károly 1440, Venczák János 1440 koronát, azaz összesen évi 32.324 koronát.

A röpiratot Boros Mihály üveges, Molitorisz Gyula pék, Vig Sándor, lakatos, Poor János Árpád cipősz, Prandorffy Pál szabó és Belles Antal gyári munkás irták alá, lakcímük feljegyzésével s követelik, hogy a nemzetközi szocizmus kongresszuson, a melyet most hívtak össze, nekik is adjanak szót, hogy bizonyíthassanak.

A röpirat szerint, a szocialisták hangadó főlemesztene a népek fillereiből 100.000, szóval százezer koronát.

Érdekes még a röpiratnak ez a passzusa: „Ezeknek az uraknak kisebb gondjuk is nagyobb annál, hogy veled törődjenek, hanem amint Bokányi Dezső mondotta! „futyulunk a bagós száju parasztra.“ Persze, a bagós száju parasztnak csak a pénze jó. A te keserves fillereiden, édes munkás testvéreim, egész nap a kávéházban lebzselnek. Megiáthatod őket mindennap Budapesten a Sztanoj-kávéházban a Teréz körut és Aradi utca sarkán, amint ott biliárdoznak, esznek-isznak a ti pénzeteiken, amíg ti, majd meghalok éhen.

Ha a röpirat igazat beszél, a szükölködő munkások ma érdekes olvasmányhoz jutottak.

CSARNOK.

Ötven év múlva.

Dr. Sebess Dénes országgy. képviselő felolvasása.

Bolyai Farkas, a mi vén református kollegiumunknak híres professora volt; amíg élt, senki sem tudta róla, hogy a világ legnagyobb száműzöttje. A hosszú haju öreg urról sokféle ördögös história forgott közszájon, a magától fűtő kályháról, az önmozgó kocsiáról, a temételen aranyról, amit gyártott. De ami mellett mégis bámulatra méltóan szegény maradt. Csak azzal nem törődtek az emberek, ami őt a mindenkori tudósok felé helyezte. Akik nem voltak matematikusok — hat nem értettek hozzá, akik értettek a matematikához, nem értették Bolyait. Meg nem értve magányosan haladt a hosszú élet pályáján — a komoly öreg ember.

Mikor haldoklott, körülötte virrasztó tanártársainak azt mondta, hogy szeretné, ha ötven év múlva szétnevezhetné a világon. Mikor az isteni szikra, mely lelkében lakozott, kialudt s a muló test érzéketlenül feködt a ravatalon — szájról-szájra adták Bolyai o mondasát.

Hiszen ebben semmi természetfeletti

nincs napjainkban. Ma minden valamirevaló ember szellemeket cizál elő, ha jól esik neki. Közelebbről hallottuk szavahihető emberektől, hogy Mezősámsodon a kapanyel magától verődik az asszony hátához, a tanyer a fejéhez. Író, rajzoló, éneklő, imádkozó szellemek vannak.

Egy ködös decemberi reggel nagy futkosás volt a református kollégium kuriáján. Az igazgató egy fehér haju, furcsa öltözötű öreg urat vezetett a tanári szobába. Az ifjuság összegyűlt. Szájról szájra járt a hír, hogy a különös öreg ur Bolyai. Akadtak kisdiákok, kiknek a nagyobbak megmagyarázták, hogy Bolyai arról nevezetes főképpen, hogy róla utcát neveztek el.

Semmi kétség sem lehetett. Bihari és Koncz professzorok azonnal felismerték.

Volt valami megdöbbentő a gyűlekezetben, amint az ezüst haju, kopoltas öreg urat körülvették, kinek ruhájából penész szag áradt s kinek nagy, égő, kék szemei egy halhatatlan lélek örök fényét sugározták ki.

Az igazgató előlepett s rövid szavakban előadta, hogy az illustrissime régi lakása el van foglalva, de, míg alkalmas lakás nincs, felajánlja a sajátját; ami a tanári székét illeti, arra nézve előterjesztést tesz Kolozs-várra. Ne vegye rossz néven ezt, de az eset különös s erről a felsőbbiséget tudatni kell.

Hamar elterjedt a szenzációs eset híre. A táviró ezer irányba röpítette, a társadalom, ez az ezerkezü, ezerszemű test megmozdul. Az utca, társaskörök, kávéházak, boltok mind ezzel voltak tele. A mindennapi éle szintje megakadt. Mindenki új, meg új részt leteket hallott, mit sietve adott tovább nagyitva, változtatva.

Ekkor tünt ki, hogy a mi sokat ócsárolt egyesületeink, társasköreink, szövetkezeink milyen gyorsan fel tudták fogni polgari és hazafias kötelességeiket.

Az iparos polgari egyesület sürgős rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Kömősi József elnök lelkes beszédben meitatta az esemény jelentőségét úgy az antropologiai, mint biologiai és szociologiai szempontból. Indítványt tett, hogy az egyesületi tiszteltbeli tagnak válaszsza.

A színypártoló egyesület lelkes pénztárnoka, Hines Zoltán nem várta be az eleven pezsgő egyesület kétségtelenül egyhangu határozatát; önként küldte a tagsági jegyet:

„En Bolyait, a szinművészt, az egyesületi sorában akarom látni!“ Várbeli azonnal el is ment a tagsági jeggyel.

A rongyos egyesület nevében annak lelkes titkára Sz. Dénes szokott tömör stílusban ártit a kollegium igazgatóságához, melyben az egyesület célját kifejtve, kéri az egyesületi ruhátárs részére a feleslegessé váló ruhadarabokat.

Ellenben a kereskedelmi és iparkamara az iránt hívta fel a nagynevű hazafit, hogy ruhászükségeit kizárólag — az iparpártolás szempontjából — a szabó szövetkezetnél beszerezni kegyeskedjék.

Az önkéntes tűzoltó egyesület Grexai Gusztáv előterjesztésére pártoló tagnak választotta s 50 évre visszamenőleg felkérte a tagsági díjak befizetésére.

A „Székely Lapok“ külön kiadásban jelent meg. Érdekes al- és felcizimokkal megírta a csodálatos történet minden részletét s nyílt kérdést intézett a szabadelvű párt elnökéhez, hogy nem tartja elérkezettnek az időt, hogy minden tagját tömörítse, mely célját a Bolyai pártállására nézve a függetlenségi székelység azzal próbált meggyöngíteni, hogy egy öreg honvéd atáírásával cikket tett tett közé, melyben azt bizonygatja, hogy Bolyai már akkor független-

ségi párti volt, mikor függetlenségi párt nem volt.

Leghiggadtabban Grün Vilmos, az „Egyetértés“ című lap kiadója viselte magát, elküldvén előfizetési felhívását a nagy tudóshoz, megfelelő nyugtákkal.

A városi közgyűlésen a főispán távollétében Hofbauer Aurél polgármester helyettes elnökölt. A kommunitás tagok ünneplő ruhában jeletek meg.

Nagy eszűben hallgatták az elnök szép beszédét, melyben a városra nézve óriási horderejűnek jelezte a történeteket.

(Vége kör)

Leszállított árak!

Szabó Lajos fiai

czégnél.

4 1/2 mtr 120 cm. széles fekete szövet	frt 1.75
4 1/2 mtr 120 cm. széles színes szövet	frt 2.15
4 1/2 mtr 120 cm. széles divat szövet	frt 2.25
4 1/2 mtr 120 cm. széles finom szövet	frt 2.45
7 mtr jómínőségű velen hazai	frt 2.20
1 db 6 szem. kávé abrosz	frt 1.30
1 „ 6 „ fehér vászon terít.	frt 2.75

Az idény legújabb divat szövetje

120 cm. Homespun és Cybeline

ezelőtt frt 2.25 és frt 2.80 most csak

1 frt és 1 frt 30 krajczár.

15625

1901

Széna eladás.

A belső és külső Guthon az 1901 év folyamán termelt 47 csomó, mintegy 1300 mm. szénának eladása elrendeltetvén, értesítetnek a venni szándékozók, hogy azokra az árverés a helyszínén a f. 1902. é. jan. 28—29-én fog megtartatni.

Az árverés jan. 28-án reggel 9 órakor a Vontai erdőöri laknál fogja kezdetét venni.

Idevonatkozó felvilágosítások a gazdasági ügyosztálynál nyerhetők.

Debreczen, 1902. jan. 20.

A városi tanács.

Eladó száraz tuskó

A volt Rác György féle kaszálóban a Fancsikán 50 öl száraz tuskó részletekbe is eladó. Önként 8 korona, értekezhetni Csapó-utca 28 számú lakáson

Otrokocsi Vég János tulajdonossal.

